

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

śrīnīlakaṇṭhadīkṣitēna kṛtiṣu
॥ śrī rāmāyaṇasārasaṅgraha
raghuvīrastavaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrī rāmāyaṇasārasaṅgraha raghuvīrastavaḥ ॥

vēdhōvitīrṇaviśadānnavivartatāṃ svā -

maprasmaran raghupatē kulatantumasya |
manyē rarakṣitha vibhīṣaṇamapramattō
niḥśēṣayannapi kulaṃ rajanīcarāṇām ॥ 1 ॥

yajñaṃ rarakṣitha munēryadi kauśikasya
yajñātmanastava tu tāṃ vidurātmarakṣām |
kīrtiṃ yadīcchasi kṛtārthaya māmanāthaṃ
kākutstha vīra karuṇāmasṛṇairapāṅgaiḥ ॥ 2 ॥

ārōpitaṃ prathamamēva dhanuḥ purārē -
ryanniṣkrayaṃ nigamavāca udāharanti |
āptaiva bhūmitanayāpyanapāyinī tē
mānuṣyakābhinayamātramidaṃ tadūhē ॥ 3 ॥

tējōnidhau tvayi samudra ivōdabindu -
stējō yadi svayamalīyata bhārgavasya |
kiṃ tāvatā tvayi raghūdvaha pūrṇamāsīt
kiṃ tvēṣa tāpasavaṭuḥ kṛpaṇō babhūva ॥ 4 ॥

rājyābhiṣēcanavidhiḥ śirasi prasaktaḥ
pitṛājñayā parihṛtō'pyasakṛttvayāyam |

kākutstha paryavasitastava pādukāyāṃ
kīrtistu dhīra iti pūrayati trilōkīm || 5 ||

ājñāṃ gurōrahṛdayāmapī sādhaiṣyan
satyavratapriyatayā vipinaṃ gatastvam |
brahmārpaṇōpahṛtakarmaphalō'pi lōkai -
rgrhṇīya nāhamiti kiṃ munimāttha mithyā || 6 ||

śatrōḥ svasāramupalabdhavataḥ sphuṭaṃ prāk
śaṅkē tavājani kiyānayamityavajñā |
nō cēccaturdaśasahasrikayā bhaṭānāṃ
prāptaṃ dviṣaṃ vyajayathāḥ kathamēka ēva || 7 ||

nētustavāpī jagatāmabhavat kadāci -
nnētā virādha iti nātha yathā tathaiva |
vyāmōhayannapī jagannijamāyayā tvaṃ
vyāmōhitō'si hariṇēna hiraṇmayēna || 8 ||

tattatphalaḥ sa sa vidhiḥ sakalāstu lōkāḥ
svātmānucintanavataḥ sulabhā bhuvīti |
vyaktaṃ jaṭāyuṣi cirāddivamēva sarvāṃ
kākutstha labdhavati tē ghaṭitāmapāṅgaiḥ || 9 ||

hatvā kabandhamaṭavīmabhiparyaṭan ya -
cchrāntaḥ kṣudhā bubhujīṣē sadanē śabaryāḥ |
tvayyēkamātrakabalārpaṇajam phalaṃ vā
bhuṅktāmiyaṃ kathamalaṃ na jaganti yasya || 10 ||

martyātmatāmabhininiṣasi cēttadastu
martyēṣu kiṃ bhuvī na santi parāvarajñāḥ |

bōddhuṃ svatō'pi nilayaṃ tadarērvinaiva
daiṇyaṃ raghūdvaha kiyatkiyadanvakārṣiḥ || 11 ||

ēkēna sapta ca tarūniṣuṇāpavidhyan
pādāñcalēna daśayōjanamasthi dhūnvan |
mathnan sutam surapatērapī līlayaiva
kiṃ manyasē manujatā prakatīkṛtēti || 12 ||

prasthāpitā mṛgayitum ravijēna sītāṃ
dūtāḥ samaṃ raghukulōdvaha yadyapīmē |
bhārastathāpi nihitō bhavatāñjanēyē
kastāṃ parāṃ citamavaitu paraḥ śivāṃśāt || 13 ||

drṣṭvābhilapya paritōṣya ca sēvayā tvam
nābōdhi yatsukhamabōdhi tadātmatattvam |
yaddarśanōdyamata ēva hanūmatā tāṃ
tvattō'pi sēvyacaraṇāṃ kṣitijāmupāsē || 14 ||

uttīrya sindhumupalabhya sutāmavanyāḥ
nirdagdhaśātravapurō nihatārisainyaḥ |
brahmāstratō'pi hanumānabhavanna baddhaḥ
kiṃ viśvamātrbhajanātparatō'pi bandhaḥ || 15 ||

nityaṃ susuptiṣu pariṣvajasē na rāma
bhūtāni kiṃ nikhilabhūtaguhāśayastvam |
āsādyā tatprakāṭamarthamavāpa kīrti -
mācandratāravimalāmanilātmajanmā || 16 ||

sindhuṃ viśōṣayitumādadiṣē kilēṣuṃ
prajvālītē śayanavēśmani pāvakēna |

kāntāsakhaḥ kva vihariṣyasi tāta paścā -
ditthaṃ hi nāma dhiṣaṇāṃ jahati smarāndhāḥ || 17 ||

svairaṃ taranta itarānapi tārayanti
prāñcastrilōkaguravō gataśōkaharṣāḥ |
ityāhurāgamavidō yadidaṃ tvadīyē
sētau niraikṣiṣi cirāya mahōpalēṣu || 18 ||

tvāmēva nāthamupayātavatōrarātēḥ
sōdaryayōḥ samamavindata rājyamēkaḥ |
anyā tu niṣkaruṇamēva virūpitāsī -
dīdrgvidhāni hṛdayāni mahēśvarāṇām || 19 ||

hastē vilagnamapi rāvaṇamādyayuddhē
dēvō mumōca dayayēti pariṣṭuvanti |
tvāṃ bālīsāstanubhṛtō na tu tē'vayanti
niḥśēsarākṣasavadhābhinivēśaraukṣyam || 20 ||

nāgāstrabandhaparuṣāṃ smara nātha vėlāṃ
kīdrgvyathā tava tadāsa kiyadvidhēti |
nityā daśā calati sā bhavabandhatō mē
jñātavyathē sakaruṇē kimitō vadēyam || 21 ||

sabhrāṭṛbāndhavasutaṃ sabalaṃ sabhṛtyaṃ
laṅkēśvaraṃ tvayi jighāṃsati labdhabōdhaḥ |
āgaḥ pramārṣṭumavicārya varārpaṇōtthaṃ
svāstraṃ gatastamavadhītsvayamēva vēdhāḥ || 22 ||

agnau viśēti śabarīśarabhaṅgayōrya -
dājñāmadāstvamaniṣidhya girāpi kiñcit |

dr̥ṣṭā tatō raghupatē dayitā tvayāpi
jvālākalāpajaṭilaṃ jvalanaṃ viśantī || 23 ||

abjaiva sā prathamatō dharaṇēstatō'bhū -
jjātā tatō jvalanatō'pi yatastadūhē |
sarvāgamāntaparighuṣṭasadākhyamūrta -
bhūtatravāvataraṇādabhavatsatīti || 24 ||

dattāṃ puraiva janasaṃsadi pādukāyai
rājyaśriyaṃ punarupētya yadagrahīstvam |
dattāpahārarasikēna tatastvayaiṣā
dattāpi dēhiṣu mṛṣaiva raghūdvaḥ śrīḥ || 25 ||

dātā babhūvitha kapīndravibhīṣaṇābhyāṃ
svaṃ svam padaṃ tvamanumatya yatastatō'ham |
mahyaṃ madīyamapi tāttvikamēva rūpaṃ
kiñcit pradarśya bhaja kīrtimiti stuvē tvām || 26 ||

mithyāpavādakalayāpi vihāya śuddhaḥ
sadyaḥ priyāṃ sudṛḍhamātmani samprarūdhē |
svāmin jagajjanayitṛtvamṛṣāpavādē
svairam pravartayasi kiṃ bhavamīdr̥śam naḥ || 27 ||

laṅkāraṇōpahṛtarākṣasarājakō'sau
viprārbhakaṃ tu kamapi tvayi lipsamānē |
prātisvikaṃ pratinidhiṃ punarācakāṅkṣa
kālastapasvinamahō vṛṣalaṃ kaṭhōraḥ || 28 ||

prāntē kvacid dhimagirērhimavarśadagdhē
prāptaṃ śramēṇa mahatā bharatēna rājyam |

paśyan bhuvaṃ ca lavaṇasya kaniṣṭhalabdhāṃ
saumitiraihata na rājakathāṃ sumēdhāḥ || 29 ||

prācētasagrathitakāvyanivēdyamāna -
niḥsīmabhavyacaritāpi bhavannidēśāt |
yā pratyayāya yatatē sma satāṃ samakṣaṃ
sāvindata prakṛtimēva sutā dharāṇyāḥ || 30 ||

prasthāpya bhūmitanayāṃ paramaṃ padaṃ prāk
saumitrimapyanupadaṃ bhujagāvatāram |
sadyastyajanniva divaṃ gamayannupāyāt
sajjīcakartha śayanīyamiti pratīmaḥ || 31 ||

dyaaurarpitā khagavarāya mahōpakartrē
dattaṃ padaṃ tadadhikaṃ viṣayāśritēbhyaḥ |
nāmāpi tē sakṛdakīrtayatē tu mahyaṃ
sāyujyamēva raghupuṅgava dātumarham || 32 ||

satyapriyāya śaraṇāgatavatsalāya
sarvāpadāṃ praśamanāya sakṛtprapattyā |
śrīrāmanāmaparipūtajagattrayāya
sītāsakhāya puruṣāya namō namastē || 33 ||

|| iti śrī rāmāyaṇasārasaṅgraha raghuvīrastavaḥ samāptaḥ ||